

KOORDINÁCIÓS KÖZONT
2220 Vecsés, Fő út 159.

tel/fax: 29/551-030, mobil: 20/ 2158-299
e-mail: vkrsz@upcmail.hu

PROGRAMVEZETÉS
2750 Nagykörös, Liszt F. u 10. Pf. 68.

tel/fax: 53/347-839, mobil: 20/483-0690
e-mail: mleaderszov@leader-homokhatsag.hu web: www.magyarleaderszovetseg.hu

PIACRA JUTÁS A LEADER SEGÍTSÉGÉVEL

A gazdálkodók nehézségei és a változó fogyasztói igények már a közeljövőben megkövetelhetik az uniós agrártermelési és értékesítési folyamatok felülvizsgálatát. Ez a hazai termelőktől is újabb, versenyképes mezőgazdasági termékek kifejlesztését és forgalomba hozatalát, továbbá az előállítás és értékesítés együttes kezelését igényli. Az egyre összetettebbé váló kapcsolati rendszereket megszervezni és működtetni nem kis feladat, de a LEADER program erre is megoldást nyújthat.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) és a Magyar LEADER Szövetség vezetői 2008 tavasz óta keresik annak az útját, hogy a vidék gazdasági megerősítését célzó LEADER program gazdasági és civil szereplői miként válhatnak minél aktívabb részeseivé a megújulásnak. Az elkészült javaslat egy komplex fejlesztési csomagot tartalmaz, amely szerint a termelők önmaguk, családjuk és közel álló üzleti partnereik igekeztetése alapon vehetnének részt a piacra jutás megszervezésében. A Magyar LEADER Szövetség és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) Irányító Hatósága által koordinált LEADER típusú konzorcium és agrár-vidék dinamikus klaszter elnevezésű kezdeményezés a kistermelőknek, a családi, mikro-, kis- és közepes vállalkozásoknak kíván lehetőséget nyújtani a fogyasztók hatékonyabb elérése, a kiterjedtebb piaci szerepvállalás feltételeinek megkönnyítése érdekében.

A lassan két évtizedre visszatekintő európai „LEADER-mozgalom” ugyanis a közösségi vidékfejlesztés sikertörténete. A LEADER megközelítés helyes és hasznos alkalmazásához Magyarországon egy kísérleti szakasz, majd ezt követő LEADER+ program nagyon hasznos tapasztalatokkal szolgált. Időközben egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a vidékfejlesztésben projektjeikkel részt vevő, minőségi termékeket előállító helyi gazdák és vállalkozók elemi érdeke a megtermelt javak piaci értékesítésének megszervezése már létező csatornák útján vagy új, innovatív megoldások kidolgozásával.

Amennyiben az elképzelés megvalósul, annak végső kedvezményezettjei - a jövedelemhez jutó helyi termelők mellett - a fogyasztók lesznek. Az országos szintű, sőt egy következő szakaszban akár a határokon átnyúló együttműködés ugyanis közös érdekeltségen alapul. Az értékesítési hálózatban kizárólag a magyar vidéki gazdaságok, kisüzemek, műhelyek által termelt vagy készített saját termékekkel - élelmiszertől a kézművesportékáig - lehet részt venni, melyeken kívül helyet kapnának a sokrétű falusi turisztikai szolgáltatások is. A piaci megjelenés biztosítása fejében a tagoknak szigorúan ellenőrzött minőségi feltételeknek kell majd

eleget tenniük, így előnyt élveznek az eleve védjeggel vagy hasonló minősítéssel ellátott termékek - ez azonban elengedhetetlen a fogyasztók védelme és nagyobb megelégedése érdekében. Az értékesítés a tervek szerint franchise-rendszerben és egy ezt kiegészítő internetes honlapon történne.

Számos hazai és nemzetközi kutatás igazolja, hogy a „Vegyél helyit!”-típusú kezdeményezésekre van igény, hiszen a földink iránti bizalomon kívül további érvek a frissesség, a kisebb távolság miatti szállítási, raktározási költségsökkenés okozta árelőny, valamint a viszonylag kedvező ár/érték arány. Az érem másik oldala, hogy a családi gazdaságok többsége képtelen egymaga helyt állni a megváltozott termelési-piaci körülmények között: nehéz egyszerre biztosítani a minőséghez szükséges pénzt, szaktudást és munkát, illetve küzdeni a lokális és távolabbi piacokért az erőfőlényüknek tudatában lévő áruhálózatokkal. A nyereséges működéshez ma már nélkülözhetetlen módszerek, technikák, szolgáltatások igénybe vétele egy-egy kisvállalkozás számára jelentős kiadással járna, de egy hálózati együttműködésben tevékenykedő „partner” ezeket a költségeket megoszthatja a hálózat többi tagjával. Mindez ahhoz jelenthet segítséget, hogy a termelők képesek legyenek hatékonyan és takarékosan irányítani saját tevékenységüket, megfeleljenek az agrárbeszállítás feltételrendszerének, és nem utolsósorban felfedezzék a partnert a másikban.

A tervezet egyik sarkalatos pontja a termelők és kereskedők kapcsolatának egyértelmű, átlátható és mindkét fél számára előnyös pozíciót biztosító rendezése. A logisztikai háttér fejlesztése, a sok szálon futó tevékenységek összefogása és felügyelete szintén kiemelt jelentőséggel bír, amelyhez hasonló funkciót a mezőgazdasági ágazatban a termelői értékesítő szervezetek (TÉSZ) és a termelői csoportok már ma is ellátnak.

A TÉSZ-ek működési logikáját venne alapul és egészítené ki az ötletgazdák által javasolt LEADER piac- és bolthálózat, ahol a tagok termékeihez juthatnának hozzá a vásárlók. Utóbbi elképzelhető egy önálló üzlethelyiségben, mozgóboltban, de akár egy erre nyitott üzlethálózat ilyen célra fenntartott polcain is, míg piac alatt természetesen az

igazi, szabadtéri piacot érthetjük. A rendszerben a konkrét elárúsítóhelyek kialakításán túl kiemelkedő szerepe van a termelők menedzselésének és képzésének is. A cél egy olyan fenntartható modell kialakítása, ahol a termelő, a kereskedő és a fogyasztó egyaránt nyer, ezáltal pedig az érintettek nemcsak egy termékánc résztvevői lesznek, de egy értékes közösség tagjainak is érezhetik magukat.

A program elindítását szeptember elején, a budapesti Agráréxpón jelentette be a klaszter fő támogatója, az FVM, illetve a stratégiai partnerek, a Magyar LEADER Szövetség, a Co-op Hungary Zrt., valamint a Kelet-Közép-Európai Kis- és Középvállalkozók Szövetségének képviselői. A további partnerek között megtalálható a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége, a Magyar Agrárkamara, az ÖKO-LAND Szövetség Egyesület és a különböző termékáncok, de számtalan a LEADER Helyi Akciócsoportok (HACS), a Helyi Vidékfejlesztési Irodák, az ÚMVP képző szervezetek és más érintettek közreműködésére is. Az előkészítést és a menedzselést felvállaló klaszter Európában egyedülálló módon a hazai LEADER HACS-ok alkotta országos hálózati szervezetre támaszkodna. A LEADER-szemlélet a gyakorlatban ilyen módon lehet képes valódi mozgalommá szervezni a vidék fejlesztését, és egy tető alá hozni az abban részt venni szándékozókat.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Készült az Európai Unió,
a Magyar Köztársaság
Kormányának és az ÚMVP Irányító
Hatóságának támogatásával

Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe
beruházó Európa

RD-060519235